

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

31. desember 2015

Innhold

1	Innledning og formål med dokumentet	2
2	Konsolidering	2
3	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	3
3.1	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	3
3.2	Bufferkrav	3
3.3	Uvektet kjernekapitalandel	4
4	Kredittrisiko og motpartsrisiko	4
4.1	Definisjon av mislighold og verdifall	4
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	4
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	5
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	5
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	6
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	6
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	7
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	7
4.9	Motpartsrisiko knyttet til derivater	8
5	Egenkapitalposisjoner	8
6	Renterisiko	8
7	Styring og kontroll av risiko	9
7.1	Formål og prinsipper for ICAAP	9
7.2	Styring og kontroll av enkeltrisikoer	11
7.3	Bankens godtgjørelsesordning	12

1 Innledning og formål med dokumentet

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3).

Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2015 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

Det vises til annen litteratur for en nærmere beskrivelse av kapitaldekningsreglene.

2 Konsolidering

Gildeskål Sparebank har ingen datterselskaper og utarbeider således ikke konsernregnskap. Bankens Pilar III rapportering og ICAAP- prosess omfatter kun Gildeskål Sparebank.

3 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser ansvarlig kapital og beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag

(tall i tusen NOK)

	2015	2014
Sparebankens fond	54 338	55 842
Sum egenkapital	54 338	55 842
Fradrag for immaterielle eiendeler	-2 014	-2 336
Fradrag for utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller	-2 780	-2 718
Sum ren kjernekapital	49 544	50 788
Fondsobligasjoner	10 000	10 000
Sum kjernekapital	59 544	60 788
Netto ansvarlig kapital	59 544	60 788
	2015	2014
Eksponeeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)		
Stater	-	-
Lokal regional myndighet	1 467	-
Institusjoner	78	1 095
Foretak	32 759	23 296
Pantsikkerhet eiendom	160 002	159 653
Forfalte engasjementer	3 431	2 863
Obligasjoner med fortrinnsrett	1 283	2 531
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	12 212	5 776
Andeler i verdipapirfond	-	7 079
Egenkapitalposisjoner	5 270	3 024
Øvrige engasjementer	39 274	40 449
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	255 776	245 766
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	28 436	27 402
Sum beregningsgrunnlag	284 213	273 168
Kapitaldekning i %	20,95 %	22,25 %
Kjernekapitaldekning	20,95 %	22,25 %
Ren kjernekapitaldekning i %	17,43 %	18,59 %

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2014 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 15 millioner:

Buffertype	Krav til ren kjernekapital pr 31.12.2015 i mill kr	Tilgjengelig ren kjernekapital pr 31.12.2015 i mill kr
Bevaringsbuffer	7	17
Systemrisiko buffer	9	14
Motsyklisk buffer	3	6
Kombinert bufferkrav	19	37

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel (Kapital som kvalifiserer som kjernekapital)	10,27 %
Uvektet kjernekapitalandel (Inkludert kjernekapital omfattet av overgangsregler)	10,27 %

4 Kredittrisiko og motpartsrisiko

4.1 Definisjon av mislighold og verdifall

Misligholdte engasjement

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er innekket innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Tapsutsatte engasjement

Tapsutsatte engasjement er engasjement som ikke er misligholdt, men hvor kundens økonomiske situasjon i kombinasjon med verdien av bankens sikkerhet tilsier at et tap er sannsynlig.

Verdifall

Bankens utlån vurderes i utgangspunktet til virkelig verdi. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Vesentlige økonomiske problemer hos kunder, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs og utsettelse eller mangler ved betalinger ansees som objektive bevis på at kundefordringen må nedskrives. Objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall er negative endringer i betalingsstatus til kunder i gruppen eller nasjonale eller lokale økonomiske forhold som korrelerer med mislighold i utlånsgruppen. Nedskrivningen utgjør forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer. Nedskrivning på grupper av utlån er foretatt ved å inndeke kundemassen i bransjer.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Engasjementsvurderinger foretas kvartalsvis. Misligholdte engasjement vurderes spesielt. Sikkerheter vurderes til påregnelig salgsværdi redusert med salgskostnader. Differansen mellom pålydende og neddiskontert forventet kontantstrøm nedskrives. Bankens næringslivsengasjementer inndeles i tre risikoklasser etter kundens soliditet og inntjening. Disse gjennomgås flere ganger pr. år. Alle større privatengasjement blir gjennomgått med hensyn til om det er nødvendig med nedskrivninger.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning	4 771	12 803	-	17 575
Lønnstakere o.l.	372 805	2 452	5 614	380 871
Utlandet	-	-	-	-
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk, fiske	23 420	1 256	40	24 716
Industriproduksjon	5 709	576		6 285
Bygg og anlegg	8 388	1 254	341	9 983
Varehandel, hotell/restaurant	10 067	1 755	1 206	13 028
Transport, lagring	6 775		150	6 925
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	20 807	2 238	-	23 044
Sosial og privat tjenesteyting	5 112	7	-	5 119
Sentralbanker og stater	7 685	-	-	7 685
Kredittinstitusjoner	75 410	-	-	75 410
Sum	540 949	22 341	7 351	570 641
Nordland	415 598	19 524	5 231	440 353
Ellers i landet	125 351	2 817	2 120	130 288
Gjennomsnitt²	557 537	16 959	6 479	580 975

¹ Etter individuelle nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (tall i tusen NOK)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1-3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	26 473	6 666	23 318	117 098	367 394		540 949
Ubenyttede rammer			5 213	17 128			22 341
Garantier			488	6 863			7 351
Sum	26 473	6 666	29 019	141 089	367 394	-	570 641

¹ Etter individuelle nedskrivninger

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (tall i tusen NOK)

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Ikke misligholdte engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹ siste år	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Lønnstakere o.l.	4 564	-	1 137	623		
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk, fiske						
Varehandel, hotell/restaurant				44		
Sum	4 564	-	1 137	667	-	-
Nordland	2 460	-	-	44		
Ellers i landet	2 104	-	1 137	623		

¹ Kun individuelle nedskrivninger

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Tabellene viser utviklingen i nedskrivninger på utlån for regnskapsåret 2014. Banken har ikke nedskrivninger på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner eller på garantiansvar.

Endringer i nedskrivninger på individuelle utlån (tall i tusen NOK)

Endringer i nedskrivninger på individuell utlån og avsetninger på garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Individuelle nedskrivninger på utlån		
Individuelle nedskrivninger 01.01.	514	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-	
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	623	
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	-	
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-	
Individuelle nedskrivninger 31.12.	1 137	

Endringer i nedskrivning på grupper av utlån siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Nedskrivninger på grupper av utlån		
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	2 000	
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	-	
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	2 000	

Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	623	
Periodens endring i gruppeavsetninger	-	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	-	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	-	
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	44	
Periodens tapkostnader	667	

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i og innskudd i andre banker. I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle. Gildeskål Sparebank har pr. rapporteringstidspunktet 7 engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (tall i tusen NOK)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Benyttede rating fra stat	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	4 995	4 995		4 995			
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	17 577	17 577					
Offentlige foretak	-	-					
Institusjoner	590	590			78		
Foretak	36 700	36 525					
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	402 066	402 066				95 %	
Forfalte engasjementer	3 429	3 429				0 %	
Obligasjoner med fortrinnsrett	12 828	12 828		12 828			
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	61 059	61 059		61 059			
Andeler i verdipapirfond	-	-					
Egenkapitalposisjoner	5 270	5 270					
Øvrige engasjementer	40 299	39 399					
Sum	584 813	583 738	-	78 882	78		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller kan garantier fra banker eller regionale myndigheter benyttes. Gildeskål Sparebank benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Sikkerhetsobjekter som er ukjent for banken, skal dokumentere sin verdi gjennom offentlig takst. På eiendommer i bankens primærmarked, benyttes i tillegg til takst, bankens egen markedskunnskap ved fastsettelse av verdi.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Gildeskål Sparebank har ingen derivatkontrakter pr. 31.12.15.

5 Egenkapitalposisjoner

Aksjer og andeler er klassifisert som omløps-(gevinstformål) eller anleggsmidler (strategiske formål). Omløpsmidler vurderes til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Grunnlag for virkelig verdi for børsnoterte aksjer som er omløpsmidler, er børskurs på måletidspunktet. Grunnlag for virkelig verdi for ikke børsnoterte aksjer som er omløpsmidler eller anleggsmidler, er anskaffelseskost. Dersom virkelig verdi av aksjene klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskostnad, og verdifallet er vurdert ikke å være av forbigående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner eksklusive andeler i pengemarkedsfond (tall i tusen NOK)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav	
					medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Egenkapitalposisjoner – gevinstformål						
– børsnoterte egenkapitalposisjoner						
– andre egenkapitalposisjoner						
Egenkapitalposisjoner – strategisk formål						
– børsnoterte egenkapitalposisjoner						
– andre egenkapitalposisjoner	4 069	4 069		-4		-4

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6 Renterisiko

Renterisikoen er risikoen for at banken får tap på grunn av renteutviklingen i markedet. Dette vil få utslag hvis banken ikke klarer å tilpasse seg endringer i markedsrenten hurtig nok.

Markedsrenten vil påvirke utlånsrenter, innlånsrenter og avkastning på rentebærende papirer – som for eksempel obligasjoner.

Renterisikoen i bankens utlåns- og innlånsvirksomhet er lav, da banken for tiden ikke har utlån eller innskudd til fast rente. Utlån og innlån med flytende rente kan justeres straks det skjer endringer i rentenivået. Finans-/avtalelovens varslingsfrister må overholdes. Det foretas løpende kontroll av hvordan bankens rentemargin utvikler seg.

Bankens styre har fastsatt en maksimumsramme på 0,5 mill. kroner som bankens renterisiko. Pr. 31.12.14 hadde banken en renterisiko på 0,0 mill. kroner.

Renterisiko(tall i tusen kroner)

Eiendeler	Renterisiko i tusen kroner ¹
Utlån til kunder med flytende rente	-524
Utlån til kunder med rentebinding	-
Rentebærende verdipapirer	-18
Øvrige rentebærende eiendeler	-72
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	-
Andre innskudd	517
Verdipapirgjeld	25
Øvrig rentebærende gjeld	101
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	
Sum renterisiko	29

¹ Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7 Styring og kontroll av risiko

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende. Dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også vurderer behovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer med videre.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike

begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoer, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoene. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en «omvendt» stresstest. I en slik stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik omvendt stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under ett kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventninger. Det er etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital.

Styret har godkjent utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester.

Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for ulike risikoer ved hjelp av ulike metoder:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eiendomspriserisiko
- Likviditetsrisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko
- Systemrisiko
- Restrisiko

7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoer

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Gildeskål Sparebank er en liten kredittinstitusjon. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko.

Finansiell risiko deles inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko.

Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risiko, og hvordan banken har håndtert disse.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som en integrert del av bankens internkontrollopplegg.

Ansvarlig for risikoområdet forestår her avviksrapportering til banksjef, som igjen sørger for videre rapportering til bankens styre i de situasjonene der det er påkrevet.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at banken påføres tap i forbindelse med kredittgivning pga. av at kunden ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser

Bankens aktivitet på kredittområdet styres av strategiplan, risikopolisy, kredittpolicy og kreditthåndboken. Kredittpolicy setter rammer for fordeling mellom person- og næringslivsmarkedet, geografisk markedsområde m.v. Styret har delegert en utlånsfullmakt til banksjefen/kredittutvalg. Kredittrisikoen i banken er primært knyttet til utlåns- og garantiporteføljen. Kredittrisiko knyttet til obligasjoner blir hensyntatt under markedsrisiko.

En solid og veldrevet bank vil normalt ha lett tilgang til trekkrettigheter og nødvendige kreditter. Gildeskål Sparebank har tilfredsstillende langsiktige funding gjennom høy andel av innskuddsdekning. Bankens funding i obligasjonsmarkedet består av ett senior obligasjonslån og ett fondsobligasjonslån.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntekstsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter og myndigheter.

Strategisk risiko

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

Systemrisiko

Systemrisiko defineres som risikoen for at hele det finansielle systemet rammes som følge av smitteeffekter når en eller flere finansinstitusjoner opplever problemer. Banken håndterer systemrisikoen gjennom å diversifisere bankens pengeplasseringer. Selv om kjennetegnene ved en finansiell systemkrise er at den rammer bredt, så anses det som en stor fordel å spre bankens overskuddslikviditet fordi en eventuell krise ikke nødvendigvis rammer like hardt og på samme tidspunkt i alle finansinstitusjonene. Banken håndterer fundingrisikoen ved å ha god innskuddsdekning, og en reserve plassert i ulike likvide verdipapirer og i andre banker. En systemkrise vil sannsynligvis medføre økte fundingkostnader for banken, og over tid vil dette redusere bankens inntjening. Banken er likevel så robust at det isolert sett ikke vil true bankens eksistens. Dersom en realøkonomisk krise skulle inntreffe og føre til unormalt høye tap, vil imidlertid bankens soliditet kunne komme under press.

Restrisiko

Restrisiko er den risiko banken har vurdert i forhold til iverksettelse av utvidede tiltak for å begrense risikoen ytterligere

7.3 Bankens godtgjørelsesordning

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

Banken har ingen variable godtgjørelser som bonuser og lignende.